

Борщівська загальноосвітня школа I – III ступенів  
імені Я. П.Горошка

# Урок - презентація спільного проекту (2, 4 класів) на тему:

**"Свої права  
ти добре знай,  
їх шануй і захищай!"**



## Підготували вчителі Гордовська С.В. та Город С.Р.

### **Тема: Свої права ти добре знай, їх шануй і захищай!**

**Мета:** Дати уявлення учням про права дитини; коротко ознайомити із основними законами, що гарантують права; показати цінність прав людини та необхідність ї дотримуватись; вчити поважати права особистості; сприяти формуванню правового світогляду; формувати активну позицію дітей щодо реалізації себе та своїх прав, правову свідомість. Розвивати логічне мислення, інтерес до правових знань, навички самореалізації і самовиховання. Виховувати громадську свідомість та повагу до законів України.

**Вид проекту:** творчо –інформаційний.

**Об’єкт пізнання:** права дитини.

**Проблема:** залучити учнів та їхніх батьків до пошуку інформації про права дитини та законів, що їх гарантують.

**Спосіб вирішення проблеми:** збір інформації в бібліотеці, Інтернеті, періодичній пресі.

**Освітній продукт:** колективно підготовлена телепередача про права дитини.

**Обладнання:** презентація «Відомі люди з інвалідністю», колаж «Ми маємо право на життя», «Книга рекордів нашого класу», кросворд «Тварини - лікарі», макет «Дерева антонімів», макети кадрів для передачі, макет торта, мікрофон, презентація «Юні таланти», макети потягу майбутнього, міста, Гори Знань, квітів; демонстраційний матеріал для гри «Професійний баскетбол».

**Тривалість:** 3 – 4 тижні.

**Навчальні предмети:** «Я і Україна», трудове навчання, образотворче мистецтво, українська мова, основи здоров’я, музика.

### **1. Організаційна частина.**

У нас сьогодні урок незвичайний,  
Урок-телепередача буде в нас.  
Бо право вивчатиме кожна дитина.  
Сідаймо за парти! Увага, клас!

### **Повідомлення теми і мети уроку.**

Доброго дня, шановні телеглядачі. В ефірі телепередача «Свої права ти добре знай, їх шануй і захищай!»

З вами її постійні ведучі Світлана Ростиславівна та Світлана Василівна. За нашою роботою слідкуватимуть режисери, які оцінять нас.

Дитя моє, права дитини  
 Ти мусиш вивчити сумлінно.  
 Це так потрібно, так важливо  
 Напевно знати в наші дні:  
 Коли з тобою справедливо  
 Вчиняють, а коли і ні.  
 Тож передачу нашу переглядай  
 Права дитини чітко запам'ятай!

Кожна дитина від народження повинна бути захищена. Потреба у такому особистому захисті дитини була проголошена у Декларації, у Конвенції і Конституції України. Докладніше про ці документи ми дізнаємось у рубриці «Консультації юрист».

### **1-ий юрист**

Декларація – це просто  
 Оголошення всіх прав.  
 Є права й в дітей, звичайно,  
 Треба, щоб усяк їх знав.

### **2-ий юрист**

Книга прав дитини – це закон,  
 Вона називається Конвенція ООН.  
 Прогресивні країни світу її підписали,  
 Щоб права всі діти мали.

### **3-ій юрист**

В нас людина кожна знає,  
 Чим займатись вона має.  
 Гарантує нам це право  
 Основний Закон держави.  
 Звуть закон цей в Україні –  
 Конституція країни.

## **Право на життя та ім'я (2 клас)**

- У статті 7 Закону України «Про охорону дитинства» сказано: «Кожна дитина має право на життя, на власне ім'я і отримання громадянства».

Тобто кожна дитина після народження має бути зареєстрована в державному органі з одночасним визначенням її походження та присвоєнням прізвища, імені та по батькові. А на підтвердження цього отримує свідоцтво про народження.

Ім'я має велике значення в житті кожного з нас, воно супроводжує усіх, мов вірний друг. Це хочуть довести вам другокласники, які пропонують переглянути власний мультфільм «Пригоди другокласників у країні казок».

### ***Мультфільм «Пригоди другокласників у Країні Казок»***

Сидів якось раз на уроці другий клас,

Про права ми говорили, і обов'язки ділили.

Перше право на життя – має він і ти і я!  
Ще й ім'я з нас кожен має,  
А що значить, добре знаєм!

Це почувши, Колобок запросив нас до Країни Казок.  
Коли вів, попереджав у дорозі,  
Що героїв цих казок життя у загрозі.

Боятися вони у ліску погуляти,  
Бо хитра лисичка їх може злякати.  
А вовчик чатує на козенят,  
Та на веселих трьох поросят.  
Червона Шапочка не йде до бабусі,  
Бо каже: «Я вовка боюся!»

Не можна посягати на життя –  
Воно одне в людини,  
Тварини, пташки, дерева,  
Метелика й дитини.

Почувши це, сказав нам вовк:  
- Я у законах знаю толк!  
Права дитини я читаю,  
І більше звірів не чіпаю!

Уже заспокоїлися ми потому,  
І вирішили повертатися додому.  
Та , раптом, у квіточці рум'янку,  
Побачили ми дівчинку Безім'янку.

- Як звати тебе?- запитало нас троє.

- Без імені живу давно я!

Ти маєш право на ім'я.  
Його дають дитині,  
І в кожного воно своє,  
Найкраще і єдине.  
А які імена у вас?  
І що вони значать?  
Розкажіть, другий клас!

Імена у нас давні – з різного народу-  
 Із Греції й Риму, із Заходу й Сходу.  
 Марія – бажана, Наталія – рідна,  
 Валерія – сильна, міцна, непохитна.  
 А Ольга й Олег – це значить «святі»,  
 Бо в нас імена князів Київської русі.  
 Володіє славою – Владислав,  
 Він прославитись намір мав.  
 Богові рівний Михайло у нас.  
 Ось такий наш клас!

Дякую, діти, за допомогу,  
 Я ще поміркую трохи,  
 Яке ім'я маю взяти,  
 Бо ж у світі їх так багато!

Усім допомогли, усім підказали,  
 Бо ж права дитини старанно вивчали!

Повернулись ми на урок,  
 І вирішили створити колаж українських казок.  
 Хай усі люди про це пам'ятають,  
 Що право на життя та ім'я вони мають!

### **Право на любов і піклування батьків (4 клас)**

- Ім'я замінити можна, але не можна замінити людей, які дали тобі життя. Хто це? Правильно, це ваші батьки. Вони, мов садівники. Кожна дитина - немов маленька квіточка. Як садівник плекає кожну квіточку, так ваші батьки та рідні піклуються про вас, щоб росли ви дужими та розумними громадянами, гідними імені людини. Про це нам говорить право на любов та піклування. Перед вами незвичайний букет, тому що у ньому незвичайні квіти: сімейна квіточка, статист – квітка та квіточка самотності. А детальніше про них ви почуєте в рубриці «Незвичайний букет»

#### ***Сімейна квіточка***

Розкажу вам, друзі, я,  
 Що таке моя сім'я.  
 Разом дружно проживаєм  
 І пісні про це співаєм.  
 Люба матінко моя,  
 Як пишаюсь нею я!  
 В неї руки золоті,  
 Серцем кожного зігріє.  
 Тато сильний і завзятий,  
 Він господар в нашій хаті:

Все майструє, все ладнає,  
 Бо до цього хист він має.  
 Дід і бабця у пошані –  
 Вони праці ветерани,  
 Всіх онуків міцно люблять  
 І, як пташенят, голублять.  
 Всіх їх дуже люблю я.  
 Знайте, це – моя сім'я.

### ***Статист – квітка***

Але ж не всі діти проживають в ось таких сім'ях. Наша група досліджувала життя дітей в Україні. Ось послухайте такі статистичні дані:

- ✚ Сьогодні в Україні понад 96 тисяч дітей не мають батьків;
- ✚ 86 тисяч дітей втратили батьків не через смерть – батьки відмовилися від своїх дітей;
- ✚ В Україні 145 тисяч дітей не мають де жити, жебракують;
- ✚ Кожна двадцята дитина в Україні змушена самотійно заробляти гроші;
- ✚ 136 тисяч хворих дітей – інвалідів не можуть своєчасно отримати медичну безкоштовну допомогу

### ***Квіточка Самотності***

У світі є сиріточки,  
 Хоч тата й маму мають.  
 Самотні й любі діточки  
 Батьків своїх не знають.

Багато з цих дітей мешкають в дитячих будинках та отримують ласку, опіку, тепло від вихователя, яка намагається замінити їм маму та інших близьких людей. Зверніть увагу на квіточки та порівняйте, скільки отримує тепла та любові дитина, яка виховується в сім'ї ось ці діти. Тож цінуймо тим, що ми маємо.

### **Право на особистість (2 клас)**

Ти знаєш, що ти - людина?  
 Ти знаєш про це чи ні?  
 Усмішка твоя – єдина,  
 Мука твоя – єдина,  
 Очі твої – одні.

У своєму вірші Василь Симоненко говорить про неповторність кожної людини. Кожен із вас – особистість, і саме такої людини, як ви, немає на землі і не може бути. Ви говорите по-різному, по-різному думаете і висловлюєтеся, проявляєте себе у різних сферах діяльності. А, оскільки, зараз провідною для вас є навчальна діяльність, саме тому учні 2-го класу створили «Книгу рекордів нашого класу», в якій кожен учень представлений, як особистість.

Отож вашій увазі пропонується рубрика «Наші рекорди».

### **«Книга рекордів нашого класу»**

Ми ще учні-малюки,  
 Другий рік навчаємось.  
 Та трішечки один одним

Ми уже пишаємось.

В класі кожен – особистість,  
Про це добре знаємо!  
І щоразу, день за днем  
Рекорди встановляємо.

А свої досягнення в книгу записали,  
Щоб наступні покоління про нас пам'ятали!

Оля – дівчинка розумна,  
Багато чого знає,  
Та найбільше слів за хвилину  
Вона в нас читає.

І Михайлик наш не спить,  
Добре він у нас все вчить.  
Найактивніший у нас,  
Про це знає весь наш клас.

А Марійка гарно пише,  
Найкраще зошити веде.  
Усі ми добре знаєм,  
Вона нас не підведе!

А Олег – спортсмен у класі,  
Швидше він біжить за нас  
І гордиться, неодмінно,  
Буде ним наш другий клас!

А Валерія – артистка,  
Гарно ролі грає.  
І найвиразніше у класі  
Вірші напам'ять читає.

Владислав у нас художник,  
Найкраще малює,  
І, мабуть, найближчим часом,  
Виставку малюнків влаштує.

А Наталя – друг природи,  
За квітами доглядає.  
Та багато цікавого  
Вона про них знає.

А щоб добре пам'ятали  
 Ви нашу родину,  
 Ми в 7 кадрів помістили  
 Яскраві світлини.

### **Право на освіту та інформацію (4 клас)**

Діти мають право на безкоштовну освіту. Держава зобов'язана забезпечити доступність вищої освіти для всіх на підставі здібностей. Здобути освіту – все рівно, що піднятися на гору. Про те, як дитина здобуває освіту, ви почуєте у рубриці «Ми все зуміємо разом із піснею». Кожну наступну ланку освіти діти зобразили у вигляді зупинки.

На гору Знань (це знає кожен)  
 Нелегко йти – та нам не відступать.  
 А все здолати допоможе  
 Бажання всіх: «Все хочу знать!»

**Батьківську школу** дитя проходить,  
 Коло народжується та помаленьку ходить.  
 Батьки (як нам відомо) на цій Землі  
 Найкращі вчителі.

#### Пісня

Чапає дитина, чапає маленька...  
 О, які ці кроки такі не легкі,  
 Але мама поруч, її добрі руки  
 Піддержать дитину у її житті.

А ось коли дитина підростає  
 І років від трьох до шести вже має –  
 Їй **дитсадок** привітно двері відчиняє.

#### Пісня

Ми з тобою встали рано  
 І крокуєм в дитсадок.  
 Там конструктори й звірятка  
 Зустрічають всіх діток.

Шкільне життя –  
 Наступний крок.  
 Швидко злетять й ці роки.  
 Був в першій класі ти малим,  
 У випускному станеш  
 Ось який високий!



### Пісня

Букви в зошиті пишуть  
 І в альбомі малювати  
 Вчать у школі.  
 Додавати і ділити,  
 Менших себе боронить  
 Вчать у школі.

А ось цю вершину долає людина  
 У студентську днину.  
 Вищу освіту (якщо бажає) здобуває  
 Та пісню наполегливо співає.

### Пісні

Від сесії до сесії  
 Живуть студенти весело.  
 А сесія, а сесія  
 Лише два рази в рік.

А також на інформацію має людина право. Адже, як можна здобути освіту, не отримуючи потрібної інформації з тих чи інших питань? А її можна отримати... Можливо, ви самі мені скажете звідки? Молодці. А зараз поговоримо про те, що потрібно зробити, щоб якомога більше засвоїлося інформації. Про це – у рубриці «Четверо воріт».

### *«Четверо воріт»*

Сприймати інформацію дитина може через, так звані, «ворота».

Кажуть, коли я слухаю – забуваю, коли бачу – пам'ятаю, а коли я говорю і роблю – вмю.

Дуже добре сприймати інформацію, застосовуючи все раніше сказане.

«Ворота» слуху. Якщо ми слухаємо радіо чи магнітофонні записи і не робимо ніяких заміток, то через деякий час пам'ятатимемо тільки 10% із почутого. Тому, якщо використовувати лише «ворота» слуху, більшість інформації не буде збережено.

«Ворота» зору. Дуже добре, коли ми не тільки чуємо, але й бачимо – тоді запам'ятовується 60% інформації. Зважаючи на це, ми вирішили не просто розповісти, а зобразити все те, що повідомляємо, щоб в даний момент в усіх присутніх були відчинені і «ворота» слуху, і «ворота» зору.

«Ворота» мови. Коли дитина чує, бачить та говорить, то вона запам'ятовує 70% інформації. Як же ми можемо використати «ворота» мови? Наприклад, скажіть, будь ласка, щоб інформація запам'яталася на 70%, які «ворота» потрібно, щоб були відкриті?

«Ворота» рук. Пам'ятайте, що 90% запам'ятовується з того, що ми чуємо, бачимо, говоримо і робимо. Коли ми говоримо про «ворота» рук, то це означає, що ми вмємо почуте застосувати в житті.

Отож, нехай під час сьогоднішньої телепередачі у нас всіх будуть відчинені «ворота» слуху, зору, мови та рук, щоб уся інформація була засвоєна на 100%!

## **Особлива турбота дітям-інвалідам (2 клас)**

- Ми всі з'являємося на цей світ різними. Одні діти дуже артистичні, другі – спортивні, треті не можуть добре бачити або чути. Однак всі діти хочуть одного й того ж – вони хочуть подобатися, бути прийнятими і мати друзів, бо дружба вчить нас, що ми всі багато в чому схожі.

З великою увагою ми повинні ставитись до дітей з особливими потребами, не допускати знущання над ними. Адже діти-інваліди багато в чому можуть обійти здорових дітей, можуть стати прикладом для наслідування. Як уже стали деякі відомі люди. Отже у нас рубрика «Будь милосердним» в якій ви почуєте багато цікавого про відомих людей з інвалідністю.

## **Презентація «Відомі люди з інвалідністю»**

### **Піфагор**

Грецький філософ і математик. Йому належать праці з геометрії, теорії чисел, астрономії. Ми до цих пір користуємося відкриттями

Піфагора. Піфагор був епілептиком, через що він часто втрачав свідомість.

### **Людвіг ван Бетховен**

Німецький композитор. Його музику слухає увесь світ. Проблеми зі слухом у нього виникли ще замолоду, але незважаючи на глухоту він продовжував творити велику музику. Ось таку!

### **Луї Брайль**

Французький педагог, який розробив шрифт для сліпих. У трирічному віці втратив зір. Коли йому виповнилося 20 років, Брайль повідомив у пресі про свій винахід – систему писемності для сліпих.

### **Леся Українка**

Видатна українська письменниця, поетеса, перекладач, музикант. З дитинства хворіла на туберкульоз кісток, значну частину свого недовгого життя страждала від сильного болю.

Як дитиною, бувало,  
Упаду собі на лихо,  
То хоч в серце біль доходив,  
Я собі вставала тихо.  
«Що, болить?» - мене питали,  
Але я не признавалась.  
Я була малою горда, -  
Щоб не плакати, я сміялась.

## Альберт Ейнштейн

Фізик – теоретик. Зробив великий внесок у розвиток фізики і космології. Лауреат нобелівської премії з фізики. У Ейнштейна була дислексія, і він не міг вчитися, як його однолітки.

## Діана Гурцкая

Російська співачка. Народилася незрячою. Закінчила музичну школу по класу фортепіано. На сьогодні Діана випустила кілька альбомів, а пісні « Ти тут» і «Ти знаєш, мамо» залишаються хітами. Брала участь у «Євробаченні – 2008».

## Микола Бідняк

Український художник. Під час війни підірвався на міні, втратив обидві руки. Тримаючи ручку губами, навчився писати листи. А згодом почав малювати. Його виставки відбуваються по найбільших містах світу.

## Право на відпочинок (2 і 4 класи)

- Кожна дитина має право на відпочинок. Тож пропоную його використати.

### У правах всі діти рівні

#### *Фізкультхвилинка*

*Учитель співає пісеньку, а діти виконують рухи.*

Ми усі одна сім'я:

Він, вона, і ти, і я.

Усміхнись тому, хто зліва.

Усміхнись тому, хто справа.

Ми усі одна сім'я:

Він, вона, і ти, і я.

Обійми того, хто зліва.

Обійми того, хто справа.

Ти погладь того, хто зліва.

Ти погладь того, хто справа.

-Про яке із прав ми співали?

-

## Право на розвиток талантів (4 клас)

В школі пишем і читаєм,

І малюєм, і співаєм,

Свій талант ми розвиваєм.

А все тому, що у 29 статті Закону України «Про охорону дитинства» повідомляється про те, що освіта має бути спрямована на розвиток особистості, талантів. В нашому класі всі діти щасливі, тому що кожен (як говорив Василь Сухомлинський) має свою «співучу пір'їну». І не просто мають, а намагаються її не згубити, не втратити. Отож до вашої уваги рубрика «Моя співуча пір'їна».  
(Вірші дітей супроводжує комп'ютерна презентація).

***Гродський Богдан***

Вчуся грати на гітарі  
 У музичній школі  
 І акорди підбираю  
 До пісень поволі.  
 Так я граю, аж злітає  
 В височінь душа моя.  
 Звуки дивні і чарівні  
 Ця гітара вимовля.  
 Я на сцені у натхненні,  
 Мов натягнута струна.  
 Я не з вами –  
 Я з піснями,  
 А в душі бринить весна.  
 Ой! Щось багато я вам розповідаю,  
 А все це тому, відомим соло – гітаристом  
 Стати бажаю.

Слободянюк Дмитро  
 Мене в молодшій школі  
 Дуже поважають,  
 Напевно, трішечки бояться  
 І тому не ображають.  
 І запитують, чому  
 Спритний я та дужий?  
 Чом рум'янці на щоках  
 Квітнуть, наче ружі?  
 Я відкрию вам секрет:  
 В спорті моя сила.  
 Він енергію дає  
 Для душі і тіла.  
 Люблю теніс і футбол,  
 Бокс, стрибки та баскетбол,  
 Люблю лижі, люблю біг  
 Й хочу йти до вищих ліг.  
 За взірець взявши Шевченка,  
 Я майстерно буду грати,  
 Україну з першості футболу  
 На світовий рівень підіймати.

***Магдич Яна***

Що за гамір там несеться?  
 А! Та це ж за мною преса вже женеться!  
 Я щойно пісеньку співала

І аудиторія уся аплодувала.  
 В святах активну участь я приймаю,  
 Без пісні свого життя не уявляю.  
 На святі врожаю огірочки поливала, Про них я пісеньку співала.  
 На Новорічне свято гостей зібралось багато.  
 Піснею своєю лунку у наш зал  
 Запросила всіх на карнавал.  
 На родинному святі  
 Також я співала  
 І дідусів з бабусями співом чарувала.  
 Татусі у захваті аплодували,  
 А матусі навіть слізки витирали.  
 Все це я тому розповідаю,  
 Що на Руслану Лежичко  
 Бути схожа я бажаю.

### *Цигульська Тетяна*

Захоплює мене із рання до смеркання  
 Плетіння бісером та малювання,  
 Та аплікація у стилі обривання,  
 З соломки аплікації та вироби з пап'є – маше,  
 І з пластиліну барельєф  
 мені подобається понад все.  
 А ось коли паперопластика об'ємом захопила,  
 Від неї насолоду в серці  
 немаленьку я лишила.  
 Рухома іграшка привабила мене...  
 За всі ці вироби щоразу  
 У щоденнику дванадцята сядне.  
 І ось тому я думаю: «Велике діло,  
 Коли у тебе пальчики ворушаться уміло!»  
 Яскрава постать Катерини Білокур  
 Мене настільки захопила,  
 Що у своїй кімнаті на стіні  
 Я виставку картин зробила.

### **Право на повноцінне харчування (2 і 4 класи)**

- Харчування – невідмінна умова нашого життя. Без їжі людина не може жити.  
 Правильне і здорове харчування оберігає людину від хвороб. Про це ви дізнає-  
 тесь у рубриці «Світ гурманів».

У сім'ї ми маєм право  
 На добре харчування.  
 Від того, що і як їмо,  
 Залежить і здоров'я і навчання.

І дуже корисно для нас вживати вітаміни,  
Бо це впливає на здоров'я кожної дитини.

- Вітаємо вас у рубриці «Світ гурманів». Сьогодні ми будемо готувати овочевий торт «Вітамінка».

- Торт цей незвичайний, і дуже корисний. До його складу входитимуть овочі багаті на вітаміни А, В, С, D.

Вітаміни – добра справа,  
Це доказує наука.  
Харчування повноцінне  
Для дитини незамінне.  
Вітамінів як дадуть –  
Діти всі уміть ростуть,  
А щоб в школі добре вчитись,  
І у армії служити,  
Та здоров'я добре мати,  
Треба добре харчуватись.

- А щоб дізнатися, до складу якого із поверхів входитимуть овочі, відгадайте загадки.

### Загадки (2 клас)

І печуть мене, і варять, і їдять мене і хвалять. *(Картопля)*

Сидить дівчина в коморі, а коса її надворі. *(Морква)*

Любиш мене підсмажену ти?  
Спершу мій панцир зніми золотий,  
Потім поріж, взявши ніжик-сікач,-  
Тільки від мене, будь ласка, не плач! *(Цибуля)*

Ласують мною не тільки зайці –  
Гарні з листочків хрустких голубці.  
Ну а качан посічуть на салат –  
Кожен мені по-своєму рад. *(Капуста)*

Дід мій – з далеких країв мандрівник.  
Хто з вас томатний не пробував сік?  
Здалеку сяю, немов світлофор,  
Сонцем налитий ущерть... *(Помідор)*

Я на городі усім голова,  
А виростаю такий, що – овва!  
Пнеться казковий на тин прудивус.

Хто я вгадали? Звичайно,.. (Гарбуз)

Що то за голова, що лиш зуби та борода? (Часник)

Без очей, без рук, а лізе на дрюк. (Квасоля)

З поля зжинають,  
У млині перетирають,  
В печі гублять –  
Клянуться, що люблять. (Хліб)

### Прислів'я (4 клас)

- А ось послухайте, як наш народ влучно сказав про харчування в прислів'ях:
  - ✚ Хто до ста років хоче прожити, той правильно їсти повинен уміти.
  - ✚ Шлунок ситий – голова весела.
  - ✚ Чим їжа легша, тим сон міцніший.
  - ✚ Ситий голодного не розуміє.
  - ✚ Сніданок з'їж сам,обідом поділися із другом, а вечерю залиши для ворога.
  - ✚ Апетит з їжею прибуває.
  - ✚ Гадай не гадай - борщу насипай: миску з'їси – здоров'я додаси.
  - ✚ Людина не живе, щоб їсти, а їсть, щоб жити.
  - ✚ Їж, та не жирнішай, будеш здоровіший.

### Право на медичне обслуговування (2 клас)

Найбільше багатство, яке є в людини – це здоров'я.

10% здоров'я людини

Віддає статистика на медицину.

Це значить, якщо ти на щось захворів,

То можеш звернутися до лікарів.

А чи знаєте ви, хто може лікувати без ліків? Тоді дивіться рубрику « Друзі наші менші».

### Кросворд «Тварини-лікарі»

Якщо ж погано стало нам,  
Батьки заб'ють тривогу.  
Для цього право є у нас  
На медичну допомогу.

І лікарі, і вчителі  
Піклуються про діток,  
Бо здоров'я всіх дітей найдорожче в світі.

Та крім цього всього  
 Людям в білих халатах  
 Тварини допомагають  
 Нас лікувати.

- А щоб дізнатися, які тварини лікують, розгадайте кросворд.

1. Плавання та спілкування із цими тваринами допомагає зняти психічне напруження.

2. Їзду верхи на цій тварині застосовують при порушеннях опорно-рухового апарата і багатьох інших захворюваннях.

3. Цей гавкаючий лікар привчає господаря до розпорядку дня, змушує більше бувати на свіжому повітрі, знімає стрес. Його слина захищає від бактерій, загоює рани.

4. Цього птаха рекомендують тримати біля себе людям, які змушені довгий час перебувати в ліжку, або хворіють на депресію.

5. Ця тварина, що є символом цього року, полегшує стан людини при хворобах суглобів, допомагає невпевненим у собі людям подолати страх.

6. Цей лікар – чудовий психотерапевт і ...»муркотлива» грілка.

### **Ніхто не має права ображати людину (2 і 4 класи)**

- Здавна на землі люди цінували праведне життя – життя чесне, щире, відкрите. Тому треба утримуватися від поганих вчинків, лихих намірів. Бо, як голосить наступне право –«ніхто не повинен ображати людину».

## **Рольова гра**

*Автор.*

Двоє учнів на подвір'ї шкільному зустрілись.  
 Ось послушайте, шановні,  
 Що там приключилось.  
 Старшокласнику назустріч  
 Йшов молодший учень.  
 Той схопив його за ранець,  
 Давай його мучить.

*Старшокласник.* Швидко свій знімай портфель,



Мій носити мушиш,  
А якщо не понесеш,  
Стусана получиш.

*Автор.* Той у сльози.

*Молодший учень.* Відпусти! Мені треба на урок.

*Автор.* А не може зрушити з місця ні на крок.

*Старшокласник.* А іще біжи в буфет,  
Та біжи скоріше.  
Купиш мені пиріжок,  
Купиш два – ще ліпше!

*Автор.* Ось така розмова між ними случилась.  
Не підкажете мені,  
Чим це закінчилось?

### ***Мозковий штурм***

- Так чим це все скінчилось?
- Куди і до кого можна звертатися, якщо виникла проблема порушення прав?  
(До дорослих осіб, міліції, директора, психолога, вчителя, батьків, громадських організацій).

### **Дерево антонімів**

-Відчуємо себе чарівниками і спробуємо жорстокі слова перетворити на добрі.

Горе – радість,  
Війна – мир,  
Ворог – друг,  
Ненависть – любов,  
Скупість – щедрість,  
Боягуз – сміливий,  
Сльози – сміх,  
Приниження – повага.

### **Право на працю (4 клас)**

Не за глибокими морями, не за дрімучими лісами, не в якомусь чужоземному царстві, а в нашій державі існує на працю право. І хоча основна професія у вас на даний час – школяр, алея певно знаю, що ви мрієте здобути у майбутньому якусь професію, стати фахівцем і своїй справі.

Із уроків трудового навчання нам відомо, що професії поділяються на 5 типів: людина – людина, людина – природа, людина – художній образ, людина –

техніка, людина – знакова система. Зараз ми пограємо у гру «Професійний баскетбол».

А тепер у рубриці «Потяг майбутнього» ви почувете, ким стане у майбутньому кожен учень 4 класу.

*«Потяг майбутнього»*

Майбутня професія – важливий це крок,  
Обрати для себе, щоб був з мене толк.

Лікарем я хочу стати,  
Щоб хвороби лікувати,  
Щоб було здорове тіло,  
Щоб нічого не боліло.  
Лікар – гордо це звучить ім'я,  
Кращої професії нема.

Хто із вас  
Чотириногих друзів має?  
Котиків, собачок доглядає?  
В кого в господарстві є телятко,  
Кози, кури, вівці, поросята?  
Знаю: в кожному дворі  
Є вони у нас в селі.  
А коли вони недужі,  
Шкода нам тваринок дуже.  
Тому ветлікарем я хочу стати,  
Щоб всім тваринкам хворим помагати.

Я буду дітей навчати  
І читати, і писати,  
Рахувати, малювати,  
Край свій рідний пізнавати,  
Адже вчитель – це чудово,  
Стану ним обов'язково.

А я б хотів будівельником стати,  
Затишні оселі для сіл будувати,  
Школи світлі і гарні,  
Кафе, магазини, лікарні,  
Басейни, пекарні, вокзали,  
Щоб люди мене поважали.

Буде Таня в перукарні  
Зачіски робити гарні,  
Вам волосся доглядати:  
Фарбувати, укладати.

Бо якщо щасливі люди,  
Й день новий гарнішим буде.

Стюардеса наша Яна стала,  
Навіть імідж поміняла,  
Супроводжує пасажирів в польоті,  
Вся вона у відповідальній роботі.

Богдану космонавтом судилося стати,  
Щоб у космосі літати,  
На сучасній ракеті  
Облетіти всі планети,  
Їх детально дослідити  
Й відкриття нові зробити.

А Діма наш Слободянюк  
Не випускатиме м'яча із рук.  
Відомим футболістом стане  
Таким, що слава інших футболістів,  
В порівнянні із його славою, зів'яне.  
Наш Діма буде воротар  
Футбольного клубу «Шахтар».

Професії всі гарні ви назвали,  
Явам бажаю, щоб ви їх обрали.  
Всі вони потрібні людям дуже.  
Ви ж будьте працюючі й небайдужі.

### **Робота в зошитах.**

#### ***Мікрофон***

- Що б ви хотіли попросити у Президента нашої країни, щоб дітям України стало краще жити?
- Як звати нашого діючого Президента?
- Уявіть, що у нас налагоджено супутниковий зв'язок із Президентом. Коротко, голосно скажіть своє прохання у «мікрофон».

### **Підсумок уроку.**

- Ми презентували вам свої матеріали. А зараз хочемо дізнатися думку наших режисерів, чи можна нашу передачу пускати в ефір? (*Відповідь «режисерів»*)
- Тож пропонуємо вам переглянути прем'єру телепередачі «Свої права ти добре знай, їх шануй і захищай!»

### **Перегляд телепередачі (з коментуванням учнів)**

Я на світ з'явився –  
Хтось про це подбав.

Бог змилювався і у мене є  
Чимало прав.

Ці права потрібно знати,  
Щоб дитину захищати,  
Нагодувати й обігріти –  
Ось і все, що хочуть діти.  
Нехай знають діти зрання,  
Мають право на любов і піклування.

Кожен учень – особистість.  
Про це добре знаємо.  
І свою неповторність  
Вміло проявляємо.

Я навчаюся уже в 4-му класі,  
Дуже хочу виростати не у «сірій масі».  
Вивчусь – стану інженером, або адвокатом,  
Бо я маю, про це знаю, на освіту право.

Всі діти вільні і всі рівні  
І треба всім нам дружно жити.  
Тож ми ще змалечку вчимося  
Всіх поважати і любити.

Ну а дітям-інвалідам,  
Особлива повага,  
Їм потрібна турбота  
І належна увага.

Ми танцюємо і співаємо,  
І відвідуємо гуртки.  
Ми таланти розвиваємо –  
І дівчата й хлопчики.

Ми маємо, напевно,  
Право не останнє:  
На гаряче, повноцінне,  
Смачне харчування.

Нещодавно необачно я пальчик порізав,  
Дуже плакав, бо боліло – хто ж мене утішив?  
Медсестра хороша наша. І сказав я нишком:  
Маю право я на поміч, на поміч медичну.

Не будь хвалько і задавака,  
Не змушуй іншого заплакати,  
Про це голосить наступне право,  
Що гарантує нам держава.

Ми до праці всі охочі  
Трудимось із ранку до ночі.  
Та ще трішки підростем  
І у вузи всі підем.  
Будем професії здобувати,  
Україну підіймати!

На підсумок можемо одне лиш сказати:  
Кожна дитина права мусить знати!

Будьте всі щасливі, діти,  
З усмішкою в світ ідіть,  
Хай вам щиро сонце світить,  
Всі здоровими ростіть.

Власні права добре знайте,  
Їх шануйте, захищайте.  
І про себе також дбайте!

